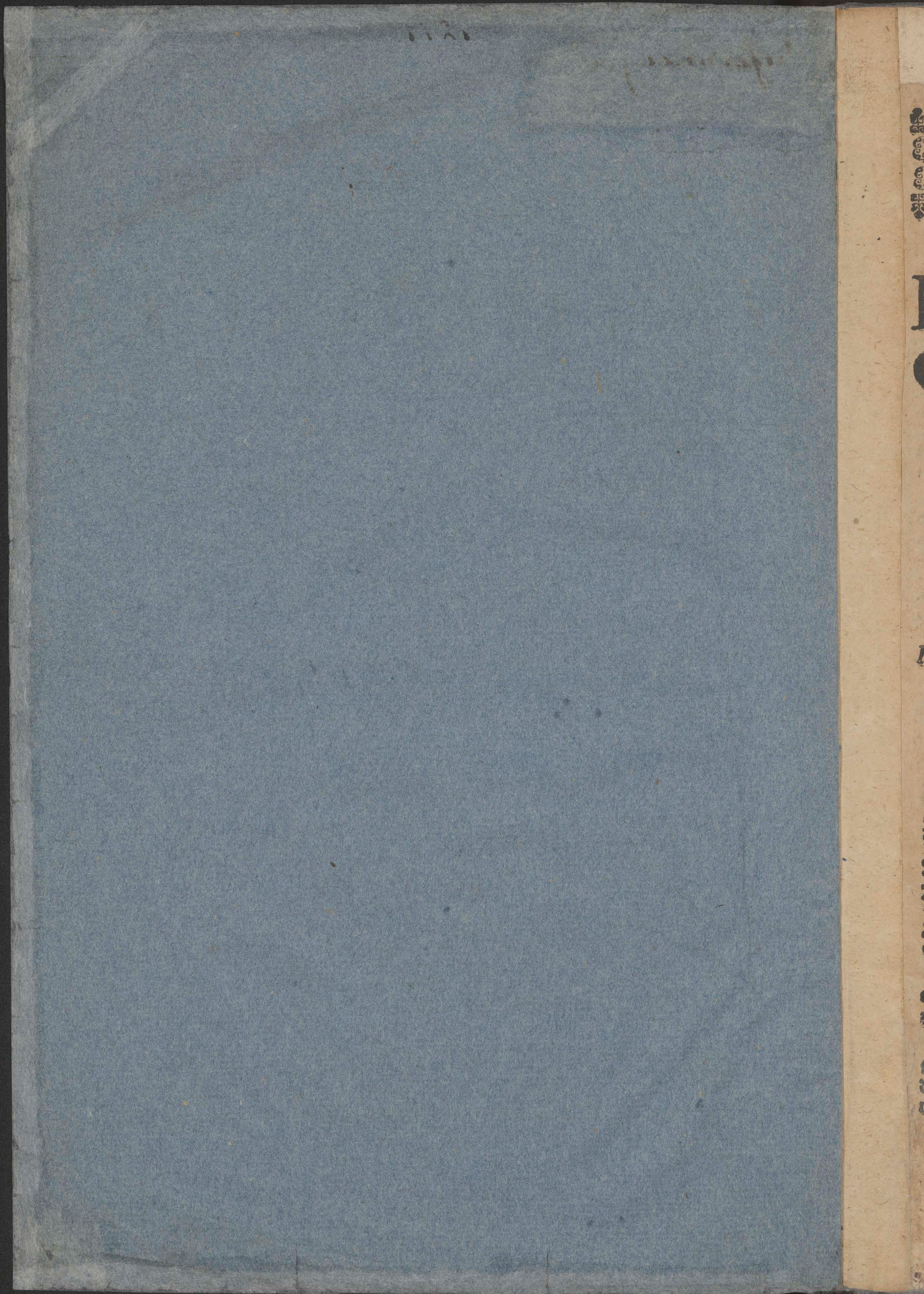


Informaçaõ.

1211.

Tonikijans

166i.



INFORMACIA
O Kámienicách w Mieście Krá-
kowie Akadémickich, z kto-
rych się nouiter Mieszcza-
nie Krákowsci podatkw
Vpomináią. 1659.

*Kámienice Akadémické w Mieście Krákovie bédace, sa in triplici diffe-
rentia. Jedne sa pro Foundationibus Uniuerſitatis. Drugie
ná Bursy, álbo Szkoty obrocone. Trzećie Domy Residentiálne.*

33.507. III
O Domách Residentiálnych Professorow.

Domy Residentey Professorow sa Kollegia Theologow/ Jurystow/ Filozosow/ y Cztery Domy Medicina Doktorow/ ktorzy niemáige vprzywiliowaného miesztánia/ pro sua Facultate Medica, máig ie promiscue inter Ciues, álbo przez nátem/ álbo przez kupno. O koleciách zadney nie máš wotpliwosci/ aby z nich pláć miano podatki/ ktore tak niemal sa vprzywiliowane; iáko Roscioty Bogu poslubione. O tych czterech Medycyny Doktorow y Professorow Domách/ nátemnych/ álbo kupnych/ ztąd pochodzić moze wotpliwosci/ aby miály byc od podatkw wolne/ ze ná gruncie Miestykim oneribus podleglym/ zásiádly. Wszakze tá rácyá ná Professorow Akádemiey Dzierzawcow ich/ nie idzie/ ani wagi miec nie moze/ z tych przyczyn.

I. Ze Doktor Medycyny/ bédac w lidzbie Vprzywiliowaných Lektorow/ w Akádemia ley/ Synow Koronnych vczocy/ ma miec wolne od wšytkich podatkw miesztánie/ á to weo dle Originalnych Przywilejow Fundatorow swoich/ svi etey pámieci Náiásnieyšego Kázi-
mierzá/ y Wládyšláwa Jágielá Krolow/ z twierdzonych od Stolice Apostolskíey/ od Rzeczy-
pospo-

pospolitey przyiętych/ od wszytkich Najsławniejszych Krolow Polskich/ przy Koronowaniu na Państwo/ potwierdzonych. Co słusność sama pokazuje/ że musi mieć taki każdy *domicilium* w Mieście/ ponieważ na powietrzu mieścić nie może/ a służąc Oyczyźnie w *militia quasi Castrēsis* od Oyczyzny by ie mieć naznaczone powinien/ Ktorego ze niema od nicy/ przynamnię w nagrodę tego/ ba y w nagrodę prac/ bez plac/ to ma być wdarowany ma być/ wolnością.

2. *Consuetudo* jest *optima interpret legum*. Żaden z Doktorow Czterech Medyków pomienionych/ przykładem Doktorow przy inszych Cudzoziemskich Akademiach domy swoje mających/ a nie z nich nieplacących/ nigdy tu w Krakowie nie dawał podatkow/ ani terażniejszy niedaig/ choć domy mieli/ y mają: z właszą Ktorzy Andlu nie wiada. Toć tedy/ będąc in *Possessione*, & *Vsu* nie dawania/ y teraz ich dawać *nouiter* nie powinni/ wskazuje tylko *ad sua Vna*, albo *Professione tempora*, a nie dalej/ to im służy/ y ta *immunitas*, jest tylko *personalis*, Ktora z osobą umieści/ ani zaciągga za sobą/ *abalienationem fundi a Civitate*, ani *ab oneribus eius* na potym.

3. Za wiecznym *Consensum*, y obowiazkiem Miasta Krakowa P.P. Kądziec/ Ławnikow/ y Przystępnikow/ *ab alimentis Rector, Doctores & Magistri &c.* nie dawać nie powinni: toć y od mieszkania/ bo *nomine alimentorum*, wedle prawa pospolitego *veniunt, cibis, potus, vestes, habitatio, & lectus*: przez tych albowiem rzeczy/ żaden człowiek żyć nie może. Nád to wedle *Plebiscitu* Miasta Krakowskiego/ powinni Doktorow Krakowskim/ wszytkie/ y każde z nich Statuta/ y Prawa Akademicy Bononskiej/ y Pádewskiej/ wiecznie P.P. Krakowianie dotrzymać/ y bez naruszenia zachowywać. Professorow samych (słowa są *Plebiscitu*) w wnetrznościach miłośierdzia chować/ ichże praw bronić/ y przestrzegać.

4. Drukarze/ y Bibliopole/ Ktorzy się *Scriptores, & Stationarij* w Przywileiu zowia/ od placzenia Poborow/ przez Dekret Seymowy/ w Roku 1650. są uwolnieni/ że ich okrywa Przywilej Akademicy/ wowych słowach Bazimierza Krola. *Omnibus & singulis subscriptos articulos, in praesenti Chirographo contentos, promittimus, & bona fide spondemus, irrefragabiliter, & iniolabiliter observare: Videlicet Rectoribus Vniuersitatis, Doctoribus, Magistris, Scholaribus, Scripioribus, Stationarijs, & Bedellis.* Toć jezeli Drukarze/ y Bibliopole/ są z swoich *officij* wolni/ daleko wolniejszy od podatkow być ma Doktor/ y Professor zmięskłania swego/ w ktorym się na lekcycią gotuje.

O domach na Bursy/ albo Szkoły obroconych.

Tę Domy/ Ktore są w Bursy/ albo *Classes* obrocone/ mają się takto *hospitalia, & pia loca*, na wsi: Ktora kiedy Parafia z Szpitala/ albo z Szkoły/ Pobory brata: Jakoż Krolestwo/ z Szkoły Krolestwa wszytkiego iedyney/ z wboгих Studentow po Bursach mieściących/ ma wyciągac podatki: W Statucie Żerbertowym mamy: *Quis eorum non misereatur, qui amore scientia exules facti, de diuitibus pauperes, semetipsos eximantur, tamze v tegoz wyży. Ecclesia Dei, sicut pia Mater, prouidere tenetur, ne pauperibus, qui parentum opibus iuuari non possunt, studendi, & proficendi oportunitas subtrahatur; Vt sic Respublica, & Ecclesia, doctrinam illuminetur, & Virorum eruditorum ingenia decoretur.* Ktora krajina/ albo Krolestwo/ od takich ludzi/ albo z takiego Domu/ podatki takie wyciągata/ albo wyciąga: Wzdyć ma bydż prerogatiwa wielka Studentow/ od Rzemieśnikow: od Kupcow/ y Mieszkan/ Akademikow: Z tych ci to Bursy/ y Szkoły/ na Wsi/ do Miast/ y Miasteczek wychodza Białokarze/ y Mistrzowie nauki wyzwolonych/ Ktorzy młodych dziatke rozum poleruig/ z tych śpiewanie y muzyka po Kościołach Katedralnych/ y Sreńskich/ ku chwale Bozey nie wstaje. W tych na usługi Szwieckie w rachunki/ pisarstwa/ w Awokatorstwa/ na Seymiki/ y Seymy sposabiąg sie. Wiec jezeli o namnozenie się ich idzie/ nie maś ich tak wiele/ iak Woiewodztw w Koronie/ a ledwie by nie słusna/ aby każde Woiewodztwo/ na swoje Studenty/ miało przytym gniazdzie *enot receptaculum*: iako ma Mázowieckie/ Bursę Kroskowskiego. Sieradzkie/ Żyżyniusha. Rustie/ Staringieliusza. Dotych ze y Studenti cudzoziemscy/ z odległych Kraiow/ przyimowani bywaig/ Ktorzy tu do

nas

nas na
Krol p
dziesię
na te p
denci

P
R
p
ensis: y
vi Lektor
albo gd
Naydu
przy p
zwolon
złoty
y wsyt
przyści
przypis
swie/ r
Jego t
Pro sty
znemi
pozytk
wac tal

O
wielki
wiec n
pierws
w owyc
dika v
missa, si
SVET V
immobili
neas, ac
Cracovic
Wiedzi
Gocym
lenie
Lopina

nas ná náuki/ iáko Kupcy po towar przybywáto. Niedármo Stefan Swietey pá mie
Krol Polski/ zadnemu Mieszczáninowi Králowstiemu/ Studentá v siebie/ pod wine pigci-
dziesiot złotych Czerwonych/ bez dozvolenia Rektorstiego/ chowác nie kazat (ktoraby winá
ná te pobory/ gdyby swáplivy byl ná to Rektor/ nád zámias wystárczytá) tylko/ áby Stu-
denci mieszkalí w Szkolách/ y Bursách; przez co by wielkzy postepék w náukách miec mogli.

O domách ná fundácie Vniuersitatis nádánych.

Pryznác to kozdy musí/ iáko szupły ma bárzo prowent tá iedynd Szkolá/ wshytkey
Korony Polskey Akadémia/ gdy weyrzy ná Dekret w Statucie Herburtowym/
Piotrkowskiemu Synodu wczyniony. *De prouentibus lectorum augendu. titulo Schola Cracoui-
ensis: y znowu tamze/ vtegoš Herburta niżej/ pod takim titulem. Petetur Regia Maiestas,
vt Lectoribus aliquem censum consignare velit.* Co y do togd nie test do skutku przywiedziono;
álbo gdy spyta kázdego z Professorow/ co by mu test Professia tego do roku czynietá.
Náydnie sie wntey tácy Professorowie/ co ná sámych Beneficiách Kościelnych siedzgc/
przy powinnościách Kościolá odprawowántu/ cály zywot publice wzyc musz náuk wy-
zwolonych/ Filozofii/ Theologie; y vczó. Drudzy/ co zá prace swoje/ trzydziestci
złotych tylko ná cály rok biorq/ z ktorých mieszkanie sobie náigc/ Wikt/ suknie/ księgi/
y wshytkie inše rzeczy obmyslic powinni. Insi/ co cále nic/ á nic/ oproz nádzieie
przyszlych áscensow/ oproz stawy sámej/ nie biorq. Co wielki prouidenciey Božkey
przypisác sie musí/ ze do togd/ y ták dlugo/ przez cáte lat Trzystá trzymá sie/ w takim vbo-
stwie/ w takich obrotách/ przy takich vstáwiczných pracách. Aby sie ktoremu Krolowi
Jego mności/ álbo Rzeczypospolitey przykzyc mieli Akadémicy o stipendium, álbo myto/
Kro slyšat? Ze ználezi sie tácy/ ktorzy *ad prouentus Lectorum augendos;* dobrowolnie im ro-
znemi czasy/ domow kilka dárowali/ áby przynamniey wikt iákikolwiek/ przy takich ku
pożytkowi Kościolá Božego/ y Wyszyny pracách/ mieli. Czyli test slyšna/ agráwo-
wác také domy podatkami? *Non alligabu Os boui trituranti, dignumq; est Operarius mercede sua.*

O wshytlich domách ogulem.

Co test ze Stárzy oni Mieszczanie Králowscy; Akadémikow Kámlenice w Mie-
ście trzymáiaczych/ nie pociągáli do żadnych podatkw/ dopiero teras terázniey-
si/ ná delátách ich podáto? Wiedzieli dobrze Stárzy o Práwách/ y Wolnościách
wielkich/ tey przestawney Szkoły. Wiedzieli *de Consuetudine Sacrosanctę Academia seruanda,* áby
wiece nie popádli Panam Bannitionis, & honorum confiscationis, Koro ná takich wlozyl zygmun-
piewszy Krol Polski/ Generali Gubernatori Cracouensis Castri executionem práwa tego zlecaio-
w owych słowách. *A modo, & deinceps, cum & quoties tibi innotuerit Violatio Privilegiorum, & iurium
dictę Vniuersitatu, per quascunq; personas, cuiuscunq; Status, & conditionis, vel Practimentie existentes com-
missa, siue beneficia Ecclesiastica &c. occupando; aut alias ipsa Privilegia, iura, Statuta, Ordinationes, CON-
SVETVDINES infringendo; de dominijs Regni banniri, & proclamare facias, de omnibus bonis, mobilibus, &
immobilibus, & beneficijs eorundem delinquentium, ubiq; in Regno consistentibus, te intromittas, possideas, & te-
neas, ac fructus & redditus eorum, fisco publico Nostro, & pro communi Reipublica necessitate, applices. Dat.
Cracouie Feria Tertia intra Octauam Natiuitatis Domini, Anno eiusdem, 1511. Regni Vero Nostri Quinto.*
Wiedzieli o stogi Klatwie/ y Przeklecie Władislawa Jagietá Krolá/ przeciwo gwał-
tozycm Práwá/ y Wolności Akadémickie wydánym. *Quicunq; iura, & Libertates Aca-
demie violauerit, iram Vindicem districti Iudicis, & miserabilis infelicitatis horridum, ac
perpinatum euentum incurrat.* Nie vrgáli sie z Akadémikow/ y Clero Bullam *Causa Domini*
ná

ná ogy nie wyrzucáli. Przeto słusnie by teráznieyších *temeratores Regiorum Diplomatum ad talem penam poticognoscere se zessit*. Słusnie ná nich o pomste/ do Bogá/ z Sądátorem swoim Krolew Władystawem záwołác! ále/ lepiey *cum Salvatore* zá niemi prosic. *Pater, dimitte illu, quia nesciunt quid faciunt.*

Konstitucia Roku 1655 tu: O wyprawie Lanowey/ wvolnitá wshytke domy Akádemickie w Krákwie bedące/ od Lanowey wyprawy/ lubo Stan Duchowny od niey nie byt wvolniony/ w ták gwałtowney potrzebie položoney Oyczyzny/ iáká ná ten czas bytá. Czemuś teraz ma byc nie szesliwsá/ kiedy ma po sobie wyrázná Konstitucia Roku 1658 pod titulem. Akademia Krákwoska. Wktorey Konstituciey od wshelákich podatkow miejskich/ zá zgodnym Stanow Koronnych konsensem/ cále test wvolniona Akademia z a to dla zguby Czynshow wydektassowych. Málusientie to są rzeczy/ iákó ieden *ex Proceribus* ná przeslym Seymitu Proshowskim dobrze powiedziat/ tá quotá poborowal z ich domow.

Tránsákta zadná/ áni dekretá ná te/ iákó y insh domy nie zástlá/ y choć by iáké zástly/ nie są wazne; bo do tąd iesze Akademia/ *cum Illustr: & Rhdmo Episcopo Cracou.* podlug Konstituciey 1658. nie zniostá sie: záczym y deklarácia (iezeliby iáká zástlá) *afficere* domow pomienionych nie moze. Te Wiostki/ o ktorych záwiáduie *Vniuersitas*. są *pani Studiosorum pauperum* ná Burkány onymze sluzoce. Pozytku z nich *Vniuersitati* nic/ staránia y kłopotu/ przychozí áz názyt. A dla cleskich epáscy żołnierskich/ y poborow/ Sundácie Swigobliwych/ Przodkow niedochodzą.

Náostátek wyciągá to po Akádemikách przez *Delata* swoje/ P.P. Mieszánie Krákwowscy/ czego y nieprzyaciél Koronny Szwed/ widząc ták szuply dochod ich/ nie wyciągá. Czym *litera*, choć w przeciwney Szkole wierze swojey/ ináczey hánowat: snác áby ná niego przystowie ono niepádo. *Litera nullum habent inimicum, nisi ignorantem.*



atum ad
n swor
dimitte

y Alde
icy nie
s byta.
u 658
Dattow
demia ?
ex Pro-
orowal

y iatie
ug Kon
pomie.
auperum
orzyczo
bliwycz

ie Kca
e wycia
nat aby
m.

